

การวิเคราะห์การลงทุนในอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก

การพิจารณาถึงความเจริญก้าวหน้า หรือความล้มเหลวในการดำเนินงานของ อุตสาหกรรมไฮโลส่งออกนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เป็นหน้าที่ที่ผู้บริหารหรือนักลงทุนควรจะสนใจอย่างยิ่งถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะนำมาพิจารณา นอกจากที่กล่าวมาแล้ว ยังมีที่ควรจะต้องกล่าวคือ การจัดการทางการเงิน เพราะจะทำให้สามารถดูแลและควบคุมทางการเงินภายในบริษัทได้ว่า มีประสิทธิภาพเพียงใด ฐานะทางการเงินของบริษัทมั่นคงเพียงใด และจะสามารถทำให้ผู้ลงทุนทราบถึงความเป็นไปได้ของการลงทุนอยู่ในระดับใด ในบทนี้จะขอกล่าวถึงหลักการลงทุน และ รายได้ของบริษัทที่เป็นกิจการไฮโลส่งออก โดยจะศึกษาจากงบการเงินของบริษัทไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย ซึ่งมีทั้งหมด 13 บริษัท แต่เนื่องจากบริษัทที่เป็นกิจการไฮโลส่งออก ที่ได้รับผลตอบแทนจากการดำเนินงานกิจการไฮโลส่งออกที่แท้จริงมีเพียง 5 บริษัท นอกนั้น เป็นกิจการไฮโลส่งออกที่ได้รับผลตอบแทนนอกเหนือไปจากผลตอบแทนที่จะได้รับจากการดำเนินงาน กิจการไฮโลส่งออกโดยตรง ตัวอย่างเช่น บริษัทไฮโลที่เก็บบรรณาสินค้าเพื่อประโยชน์ของบริษัทแม่ ในการส่งสินค้าออกเป็นต้น ดังนั้น จึงทำการศึกษาจากงบการเงินบริษัทไฮโลที่ได้รับผลตอบแทนจาก การดำเนินงานกิจการไฮโลส่งออกที่แท้จริง 5 บริษัท ได้แก่

1. บริษัทกรุงเทพฯ ออฟฟิศและไฮโลจำกัด
2. บริษัทไทยไฮโลอุตสาหกรรม จำกัด
3. บริษัทแหลมทองสหการ จำกัด
4. บริษัทยูไนเต็ดไฮโลแอมสเตอร์ดัม จำกัด
5. บริษัทสยามไฮโลและออฟฟิศ จำกัด

การศึกษาถึง การลงทุนของบริษัทไฮโลส่งออก จะศึกษาตั้งแต่ต้นทุน โรงงาน คำนวณหา จุดคุ้มทุน ลักษณะของ โครงสร้างทางการเงิน และทำการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินใน อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย

ต้นทุนโรงงานอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก

ในการลงทุนเพื่อสร้างโรงงานของกิจการไฮโลส่งออกของแต่ละแห่งนั้น เครื่องจักร อุปกรณ์ และการก่อสร้าง เป็นสิ่งที่ต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก และที่สำคัญ คือ ที่ดิน คือ จะต้องมีการหาทำเลที่เหมาะสมอย่างยิ่ง เพราะจะต้องมีการคมนาคมที่ดีพอที่จะสามารถขนถ่ายสินค้า เข้าและออกจากไฮโลได้สะดวก ซึ่งพอจะจำแนกองค์ประกอบของต้นทุนโรงงานของกิจการ ไฮโลส่งออกได้ดังนี้

1. ต้นทุนก่อสร้างอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งมีประมาณร้อยละ 29 ของเงินทุน ทั้งหมด อาคารและสิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้แก่ สำนักงาน ที่ทำการ และสิ่งปลูกสร้างที่เป็น ทำเลียบเรือที่จะเข้ามารับหรือส่งสินค้าให้แก่ไฮโล ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทำเรือจะมาก หรือน้อย ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ลงทุนว่าจะมีความสามารถในการรับเรือได้มากหรือน้อย ต้นทุนในการก่อสร้างย่อมสูงขึ้นตามความต้องการนั้น ๆ ทำเรือที่อุตสาหกรรมไฮโลส่งออกของ ประเทศไทย สามารถจะรับเรือได้ทั้งหมด 6 ลำ ในขณะที่เดียวกัน สามารถรับเรือได้ตั้งแต่ ขนาด 10,000 ตัน จนถึง 20,000 ตัน ส่วนบริษัทมาบุญครองอบพิขและไฮโล สามารถรับเรือ ได้ถึงขนาด 100,000 ตัน และความลึกของท่าเรือมีตั้งแต่ 7 ถึง 9 เมตร ตามความลึกของ ไต้ห้องเรือของแต่ละขนาดที่ทำเรือจะสามารถรับได้ (ภาคผนวก ก.)

2. ต้นทุนโรงงานและเครื่องจักร คิดเป็นประมาณร้อยละ 23 ของเงินทุนทั้งหมด โดยแยกออกเป็นถึงไฮโล เครื่องจักรที่ใช้ในการอบและรางในการขนถ่ายสินค้าไปยังจุดต่าง ๆ ที่ต้องการจะให้สินค้านั้นไป เครื่องจักรต่าง ๆ นั้น คือ เครื่องชั่งน้ำหนัก เครื่องชั่ง เครื่องอบ และสายพานต่าง ๆ เช่น สายพานลำเลียง (Belt Convayor) ไฮโลลำเลียง (Chain Convayor) ลิฟลำเลียง (Buchet Lefevator) และ Screw Convayor ในการ ก่อสร้างโรงงานเพื่อที่จะให้มีกำลังการผลิตสูงขึ้นอยู่กับความจำเป็นที่ต้องสร้างโรงงานให้มี ขนาดใหญ่เหมาะสมกับกำลังการผลิตที่สูง ในทางปฏิบัติค่าก่อสร้างโรงงานและค่าเครื่องจักร จะมากหรือน้อยยังขึ้นอยู่กับแบบแปลนและเทคนิคในการก่อสร้างอีกด้วย

3. ต้นทุนที่ดิน ซึ่งมีมูลค่าประมาณร้อยละ 6 ของเงินทุนทั้งหมด พื้นที่เหล่านั้นแยกออกเป็น สำนักงาน โรงงาน รางไฮโล โกดัง ท่าเรือ ที่จอดรถ และอื่น ๆ จากการศึกษาการใช้ที่ดินของกิจการไฮโลส่งออกนี้ มีลักษณะคล้ายคลึงกัน การใช้พื้นที่ของกิจการไฮโลส่งออกนี้ ตั้งแต่ 25 ไร่ จนถึง 60 ไร่ แล้วแต่ขนาดกำลังการผลิตของแต่ละกิจการ และลักษณะของการดำเนินงานของแต่ละกิจการ เพื่อความสะดวกในการรับและขนถ่ายสินค้า จากที่ได้กล่าวมาแล้ว กิจการไฮโลเป็นคำสั่งสินค้าชนิดหนึ่ง ซึ่งการสร้างคำสั่งสินค้านี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ดินด้วยประการหนึ่ง ถ้าบริษัทที่มีที่ดินมากย่อมได้เปรียบกว่าบริษัทที่มีที่ดินน้อย เพราะจะสร้างรางไฮโลได้จำนวนมาก ปริมาณการเก็บรักษาสินค้าก็ได้จำนวนมากกว่าด้วย

ต้นทุนต่าง ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น มีความสำคัญมากสำหรับการลงทุนในกิจการอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก ที่มีกำลังความจุตั้งแต่ 12,500 ตันขึ้นไป โดยถือมาตรฐานตามเงื่อนไขการอนุญาตให้ตั้งหรือขยายคำสั่งสินค้าของกระทรวงอุตสาหกรรม และเป็นไฮโลที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนเพื่อกิจการอุตสาหกรรมโรงงานเหล่านี้มีเงินทุนตั้งแต่ 10,000,000 บาท ถึง 100,000,000 บาท เงินลงทุนนี้จะเฉลี่ยลงทุนในสินทรัพย์ต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ตารางแสดงสัดส่วนการลงทุนในสินทรัพย์ประเภทต่าง ๆ

	เปอร์เซ็นต์
ที่ดิน	6
อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	29
โรงงานและเครื่องจักร	23
เครื่องตกแต่ง และเครื่องใช้สำนักงาน	1
สินทรัพย์ถาวรอื่น ๆ	2
เงินทุนหมุนเวียน	39
รวม	100

ข้อมูลข้างต้น เป็นการเฉลี่ยข้อมูลของการลงทุนของ โรงงานอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก ที่มีขนาดความจุตั้งแต่ 12,000 ตันขึ้นไป และได้รับการส่งเสริมการลงทุนแล้วจนถึง พ.ศ. 2521 รวม 5 บริษัท

ต้นทุนในการให้บริการอบและเก็บรักษา

จากลักษณะของกิจการไฮโลส่งออกที่ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย ได้ดำเนินการอย่างสมบูรณ์ คือ ส่วนมากจะรับทำการอบและเก็บรักษาเมล็ดพืช ที่สำคัญได้แก่ เมล็ดข้าวโพด โดยมีขบวนการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการอบเพื่อให้ได้เมล็ดข้าวโพดที่มีคุณภาพได้มาตรฐานที่ต่างประเทศต้องการที่จะซื้อ และเก็บรักษาโดยการรมยา เพื่อมิให้เกิดตัวแมลงขึ้นได้ในเมล็ดข้าวโพดนั้น เนื่องจากอุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย ได้มีการวิวัฒนาการมากพอสมควรในบางครั้งบริษัทไฮโลก็จะต้องเสียค่าใช้จ่ายทางด้านเทคนิคในการอบเมล็ดพืชให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อให้อุตสาหกรรมไฮโลส่งออกก้าวหน้าทัดเทียมกับความต้องการของผู้ส่งออกและผู้ซื้อในต่างประเทศ บริษัทไฮโลควรที่จะได้ทำการศึกษาถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในการอบและเก็บรักษาเมล็ดพืช ซึ่งจะทำการศึกษาก็จะพิจารณาถึงต้นทุนในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถคำนวณถึงผลตอบแทนที่จะได้จากการทำงาน

ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการอบและเก็บรักษาเมล็ดพืชต่อ 1 ตัน สามารถที่จะแยกค่าใช้จ่ายออกเป็นส่วน ๆ ได้ โดยจำแนกค่าใช้จ่ายออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ 8 ประเภท ดังนี้

ตารางที่ 20 ตารางแสดงค่าใช้จ่ายในการอบเมล็ดพืช 1 ตัน ของกิจการไซโล

ค่าใช้จ่าย	บาท/ตัน เปอร์เซ็นต์	
1. ค่าขนถ่ายข้าวโพดเข้าและออกจากไซโลและเก็บรักษา	3.15	9.57
2. ค่ากรรมกรขนข้าวโพดลง กรีดกระสอบ บรรจุกระสอบเย็บ	2.25	6.84
3. ค่าน้ำมันเตา	15.25	46.35
4. ค่าบำรุงเครื่องจักร	4.50	13.68
5. ค่าซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง	0.95	2.89
6. ค่าไฟฟ้า และแสงสว่าง	3.60	10.94
7. ค่าล่วงเวลา	0.20	0.61
8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	3.00	9.12
รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	23.78	100.00

ที่มา : องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นได้ว่า ต้นทุนในการอบเมล็ดพืช ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายประเภทเชื้อเพลิง ค่าบำรุงรักษาเครื่องจักร และค่าไฟฟ้า อัตราร้อยละ 46.35 13.68 และ 10.94 ซึ่งรวมกันแล้วมีอัตราร้อยละ 70.97 ของต้นทุนในการอบเมล็ดพืช ทั้งหมดตามลำดับ

แหล่งเงินทุนและโครงสร้างของเงินทุน

อุตสาหกรรมไซโล มีลักษณะของการหมุนเวียนของเงินทุนทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว เช่นเดียวกับธุรกิจประเภทอื่น ๆ คือ กระแสเงินทุนของธุรกิจที่ดำเนิน การอยู่จะไม่หยุดเริ่มต้นหรือจุดจบ จะหมุนเวียนตลอดไป ขึ้นอยู่กับตารางการผลิต ค่าขาย

เงินเรียกเก็บจากลูกหนี้ เจ้าหน้าที่การค้า ขึ้นลงตามรายการเปลี่ยนแปลงของค่าขาย ตารางการผลิตและนโยบายในการจัดการลูกหนี้ สินค้าคงคลัง และเจ้าหนี้

ความต้องการเงินทุนของอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก มีอยู่ 2 ประเภท คือ¹

1. เงินทุนระยะสั้นและระยะปานกลาง เป็นเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ และได้รับเครดิตทางการค้า ได้แก่

1.1 การได้รับเครดิตทางการค้า จากการซื้อวัตถุดิบภายในประเทศ เช่น น้ำมันเตา ยางแผ่นดิบ อุปกรณ์ต่าง ๆ โดยมีระยะเวลาในการให้สินเชื่อ (Credit Term) 30 - 180 วัน และมีส่วนลดทางการค้า (Discount) 2.3% ของราคาค่าหน่วย

1.2 ธนาคารพาณิชย์ ให้บริการเกี่ยวกับเงินกู้ระยะสั้นถึงระยะยาวในอัตราดอกเบี้ย 12.15%

1.3 ธนาคารเพื่อการอุตสาหกรรมให้บริการเงินกู้ระยะปานกลาง และระยะยาว เพื่อซื้อเครื่องมือ เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งอาจจะมีหลักประกัน หรือไม่มีหลักประกันในการกู้ยืมก็ได้

1.4 บริษัทร่วมทุนหรือบริษัทในเครือ เป็นเงินกู้ที่มีอายุครบกำหนด 2.5 ปี อัตราดอกเบี้ย 10 - 15% ต่อปี

1.5 การให้เครดิตระยะปานกลางจากผู้จำหน่ายเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นงวด ๆ ในอัตราดอกเบี้ย 7.5 - 10% ต่อปี

1.6 สถาบันการเงินอื่น ๆ จะให้กู้แก่ธุรกิจต่าง ๆ ภายในระยะเวลา 10 - 20 ปี อัตราดอกเบี้ยตั้งแต่ 12% ขึ้นไป

2. เงินทุนส่วนของเจ้าของ ประกอบด้วย ทุนสามัญ ทุนปริมสิทธิ์ และกำไรสะสม

2.1 ทุนสามัญ เป็นเงินลงทุนจากผู้ถือหุ้น ถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญของอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก เพราะเป็นเงินลงทุนในระยะเริ่มแรกก่อตั้งกิจการ จำนวนเงินทุนสามัญของแต่ละ

¹สัมภาษณ์ ผู้ดำเนินงานบริษัทไฮโลส่งออก ปี พ.ศ. 2522

บริษัทจะแตกต่างกัน ซึ่งมีตั้งแต่ 10,000,000 - 100,000,000 บาท มีมูลค่าหุ้นละ 100 - 1,000 บาท กิจกรรมไขว่โล่งออกทั้งหมด ได้เรียกให้ผู้ถือหุ้นชำระเกินมูลค่าหุ้นแล้ว

2.2 กำไรสะสม จะได้มาจากสำรองตามกฎหมาย ส่วนเกินมูลค่าจากการจำหน่ายหุ้นสามัญสำรองเพื่อจ่ายเงินปันผล สำรองเพื่อเหตุฉุกเฉิน และสำรองอื่น ๆ เป็นต้น

2.3 หุ้นปริมสิทธิ์ ในอุตสาหกรรมไขว่โล่งออก ไม่มีบริษัทใดใช้เงินทุนโดยวิธีนี้

ตารางที่ 21 ตารางแสดง โครงสร้างทางการเงินของอุตสาหกรรมไขว่โล่งออกตั้งแต่ปี 2519 - 2521 และอัตราส่วนเฉลี่ยระหว่างปี พ.ศ. 2518 - 2521

	2519	2520	2521	เฉลี่ย
ส่วนของเจ้าของ				
หุ้นสามัญ	8.43	8.39	16.65	11.16
หุ้นปริมสิทธิ์	-	-	-	-
กำไรสะสม	3.69	6.73	13.40	7.94
หนี้สิน				
หนี้สินระยะสั้น	34.93	35.00	24.46	31.47
หนี้สินระยะยาว	4.16	3.54	1.55	3.08
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน	14.68	20.85	21.06	18.86
สินทรัพย์ถาวร	34.11	25.49	22.88	27.49
รวม	100.00	100.00	100.00	100.00
มูลค่าสินทรัพย์ปี 2521 เท่ากับ 1,550 ล้านบาท				

ที่มา: กองทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์

การคำนวณหาจุดคุ้มทุน (Break-even Point) ของอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก

การวิเคราะห์เพื่อคำนวณหาจุดคุ้มทุนของการดำเนินงานของธุรกิจเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สามารถช่วยในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการประกอบธุรกิจก็คือ กำไร ด้วยเหตุนี้เอง ธุรกิจจึงต้องทำการวางแผนกำไร ซึ่งจะกำหนดโดยผู้บริหาร ผู้ลงทุนหรือผู้ดำเนินงานย่อมต้องการที่จะทราบว่ากิจการจะต้องได้ร่ำไรได้เท่าใดจึงจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายที่จ่ายไป ในการคำนวณหาจุดคุ้มทุนของการดำเนินกิจการไฮโลส่งออกนั้น เนื่องจากอุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกเป็นกิจการที่มีรายได้จากการดำเนินการ 2 ประเภท ได้แก่ รายได้จากกรอบและเก็บรักษาสินค้าที่นำเข้ามาอบและเก็บรักษาในไฮโล และรายได้จากการขายกระสอบ ซึ่งเป็นรายได้อื่น ๆ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

โดยเหตุนี้รายได้จากการอบและเก็บรักษาสินค้าเป็นรายได้ที่จำนวนเงินสูง คือ เป็นรายได้หลักของกิจการไฮโล การคำนวณเพื่อหาว่ากิจการไฮโลจะต้องอบและเก็บรักษาให้ได้เป็นจำนวนเท่าใดจึงจะคุ้มทุน ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่งสำหรับผู้ลงทุน เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจลงทุน

ในการวิเคราะห์เพื่อหาจุดคุ้มทุน จะแบ่งประเภทของค่าใช้จ่ายออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายแปรได้ (Variable Expenses) และค่าใช้จ่ายคงที่ (Fixed Expenses) แต่เนื่องจากค่าใช้จ่ายทั้ง 2 ประเภทนี้ไม่สามารถแยกจากกันได้โดยเด็ดขาด ในบางรายการจึงเป็นค่าใช้จ่ายประเภท กึ่งแปรได้ (Semi Variable Expenses) การแบ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวได้โดยการประมาณเท่านั้น

ค่าใช้จ่ายแบ่งได้เป็น

1. เงินเดือนและค่าสวัสดิการ ได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล ค่าอาหาร ค่าที่พักของพนักงาน และค่ารถ เป็นต้น
2. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่น ๆ ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าไปรษณีย์อากาศ ค่าโทรศัพท์ และค่าโทรเลข ค่าปรึกษากฎหมายหรือนายความ ค่าตรวสอบบัญชี ค่าพาหนะพนักงาน ค่าซ่อมแซม

และบำรุงรักษา ค่าเลี้ยงรับรอง ค่าเบี้ยประชุม ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ ค่าน้ำประปาและกระแสไฟฟ้า

3. ค่าประกันภัย หมายถึง ค่าประกันภัยทุกชนิด เช่น ค่าประกันอัคคีภัย โรงงานและเครื่องจักร

4. ค่าเสื่อมราคา อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ และทรัพย์สินอื่น ๆ สำหรับประเทศไทย กฎหมายอนุญาตให้หักเป็นค่าใช้จ่ายในรูปของค่าเสื่อมราคาได้ร้อยละ 5 ต่อปี สำหรับอาคารและสิ่งก่อสร้าง ร้อยละ 20 ต่อปี สำหรับเครื่องมือเครื่องจักร

5. ค่าธรรมเนียมและค่าหนังสือสัญญาต่าง ๆ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายประเภทที่ต้องจ่ายให้กับรัฐตามความจำเป็น เช่น ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตการค้า ตลอดจนค่าบำรุงสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่กิจการไซโลเป็นสมาชิกอยู่

6. ค่าดอกเบี้ย ได้แก่ ดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคาร บริษัทในเครือ และบริษัทร่วม

7. ภาษีการค้าและเทศบาล ซึ่งรัฐบาลเก็บจากการส่งออกของสินค้าที่ผ่านกิจการไซโลในอัตราร้อยละ 2 ของปริมาณส่งออกทั้งหมด และภาษีบำรุงท้องถิ่นอีก

8. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าวิสัย เงินบริจาคเพื่อการกุศล เป็นต้น

เพื่อให้สะดวกและเหมาะสมกับการคำนวณหาจุดคุ้มทุน ในอุตสาหกรรมไซโลส่งออก จึงกำหนดต้นทุนชนิดต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ก. ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ได้แก่

1. เงินเดือนและสวัสดิการ
2. ค่าประกันภัย
3. ค่าเสื่อมราคา
4. ดอกเบี้ยจ่าย
5. ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
6. ค่าใช้จ่ายทำการอื่น ๆ

ข. ต้นทุนแปรได้ (Variable Cost) ได้แก่

1. ต้นทุนวัตถุดิบ

2. ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร

3. ภาษีการค้าและเทศบาล

เนื่องจากกิจการไฮโลส่งออกที่เปิดดำเนินการอยู่ในประเทศไทยขณะนี้ กำลังการผลิตของแต่ละบริษัทไม่เท่ากัน ตัวเลขรายได้และรายจ่ายจากงบการเงินที่นำมาคำนวณได้จากกิจการไฮโลส่งออก จึงได้แบ่งเป็นขนาดความจุของไฮโลแต่ละขนาด 3 ขนาด คือ กิจการไฮโลส่งออกที่มีขนาดความจุ 12,000 ตัน 30,000 ตัน และ 50,000 ตัน ซึ่งสามารถจะเปรียบเทียบรายได้รายจ่ายในการอบและเก็บรักษา ณ จุดคุ้มทุนได้ว่าแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การคำนวณหาจุดคุ้มทุนของอุตสาหกรรมไฮโลส่งออกที่จะแสดงต่อไปนี้อยู่ภายใต้ข้อสมมติที่ว่า

1. ในการคำนวณจะไม่มีต้นทุนกึ่งผันแปร โดยจะใช้ต้นทุนคงที่ และต้นทุนแปรได้เท่านั้น
2. สมมติให้ระดับราคาค่าอบและเก็บรักษาสินค้าคงที่ โดยจะใช้ราคาเฉลี่ยของราคากันหมดในแต่ละฤดูกาล เป็นราคาเดียว
3. ปริมาณการอบและเก็บรักษาในแต่ละปีมีสม่ำเสมอตลอดปี

การคำนวณหาจุดคุ้มทุนของกิจการไฮโลส่งออกที่มีขนาดความจุ 12,000 ตัน พ.ศ. 2521

	รายได้จากการอบและเก็บรักษา	รายได้อื่น ๆ	รวม
% ของรายรับ	27.13	72.87	100
จำนวนเงิน	10,220,928	27,447,904	37,668,832
ต้นทุนแปรได้			32,683,496
กำไรก่อนหักต้นทุนคงที่			4,985,336
ต้นทุนคงที่			5,798,354
. . รายรับที่จุดคุ้มทุน = $\frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\% \text{ ของกำไรเบื้องต้น}} = \frac{5,798,354}{0.1324}$			43,794,214 บาท
ณ รายได้ที่จุดคุ้มทุนเป็นรายได้จากการอบและเก็บรักษา 27.13%			11,881,370 บาท
. . จะต้องได้จากการอบและเก็บรักษาเดือนละ ณ จุดคุ้มทุน $\frac{11,881,370}{12}$			= 990,114 บาท
อัตราค่าอบและเก็บรักษาเฉลี่ยเดือนละ			98 บาท
. . จะต้องอบและเก็บรักษาให้ได้ = $\frac{990,114}{98}$			= 10,103 ตัน
จะคิดเป็นอัตราการอบและเก็บรักษา = $\frac{\text{จำนวนที่รับบริการ} \times 100}{\text{จำนวนความจุ}} = \frac{10,103}{12,000} \times 100$			= 84.91 %

ณ ระดับความจุ 12,000 ตัน จะต้องทำการอบและเก็บรักษาให้ได้เดือนละ

990,114 บาท หรือ 10,103 ตัน คิดเป็นอัตราค่าอบและเก็บรักษาร้อยละ 84.19 ของ

ความจุทั้งหมด

การคำนวณหาจุดคุ้มทุนของกิจการไซโลส่งออกที่มีขนาดความจุ 30,000 ตัน พ.ศ. 2521

	รายได้จากการอบและเก็บรักษา	รายได้อื่น ๆ	รวม
% ของรายรับ	64.59	35.41	100
จำนวนเงิน	31,570,266	17,306,411	48,876,707
ต้นทุนแปรได้			24,060,411
กำไรก่อนหักต้นทุนคงที่			24,816,296
ต้นทุนคงที่			13,825,054
∴ รายรับที่จุดคุ้มทุน = $\frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\% \text{ ของกำไรเบื้องต้น}} = \frac{13,825,054}{0.5077} = 27,825,054$ บาท			
∴ รายได้ที่จุดคุ้มทุนเป็นรายได้จากการอบและเก็บรักษา 64.59% = 17,588,344 บาท			
∴ จะต้องได้จากการอบและเก็บรักษาเดือนละ ∴ จุดคุ้มทุน $\frac{17,588,344}{12} = 1,465,695$ บาท			
อัตราค่าอบและเก็บรักษาเฉลี่ยเดือนละ = 98 บาท			
∴ จะต้องอบและเก็บรักษาให้ได้ = $\frac{1,465,695}{98} = 14,956$ ตัน			
คิดเป็นอัตราค่าอบและเก็บรักษา = $\frac{\text{จำนวนที่รับบริการ} \times 100}{\text{จำนวนความจุ}} = \frac{14,956}{30,000} \times 100 = 49.85 \%$			

∴ ระดับความจุ 30,000 ตัน จะต้องทำการอบและเก็บรักษาให้ได้เดือนละ

1,465,695 บาท หรือ 14,956 ตัน คิดเป็นอัตราค่าอบและเก็บรักษาร้อยละ 49.85 ของความจุทั้งหมด

การคำนวณหาจุดคุ้มทุนของกิจการไฮโล่ส่งออกที่มีขนาดความจุ 50,000 ตัน พ.ศ. 2521

	รายได้จากการอบและเก็บรักษา	รายได้อื่น ๆ	รวม
% ของรายรับ	85.93	14.07	100
จำนวนเงิน	45,494,466	7,446,129	52,940,595
ต้นทุนแปรได้			26,420,931
กำไร ก่อนหักต้นทุนคงที่			26,519,664
ต้นทุนคงที่			13,613,919
∴ รายรับที่จุดคุ้มทุน = $\frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\% \text{ กำไรเบื้องต้น}} = \frac{13,613,919}{0.5009} = 27,195,203$ บาท			
∴ รายได้ที่จุดคุ้มทุนเป็นรายได้จากการอบและเก็บรักษา 85.93 % = 23,368,837 บาท			
∴ จะต้องได้จากการอบและเก็บรักษาเดือนละ ∴ จุดคุ้มทุน $\frac{23,368,837}{12} = 1,947,403$ บาท			
อัตราค่าอบและเก็บรักษาเฉลี่ยเดือนละ = 98 บาท			
∴ จะต้องอบและเก็บรักษาให้ได้ = $\frac{1,947,403}{98} = 19,872$ ตัน			
คิดเป็นอัตราการอบและเก็บรักษา = $\frac{\text{จำนวนที่รับบริการ} \times 100}{\text{จำนวนความจุ}} = \frac{19,872}{50,080} \times 100 = 39.74$ %			

∴ ระดับความจุ 50,000 ตัน จะต้องทำการอบและเก็บรักษาให้ได้เดือนละ

1,947,403 บาท หรือ 19,872 ตัน คิดเป็นอัตราค่าอบและเก็บรักษาเฉลี่ย 39.74 ของ

ความจุทั้งหมด

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

การคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน ได้มาจากตัวเลขในงบการเงินของบริษัทแต่ละบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมไอโวลเพื่อการส่งออก ซึ่งจะทำให้ทราบถึงอัตราส่วนต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมนี้ เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบการดำเนินงานของกิจการแต่ละกิจการที่อยู่ในอุตสาหกรรมหรือนำอัตราส่วนที่คำนวณมาได้ไปเปรียบเทียบกับอัตราส่วนระหว่างงวดบัญชี อาจจะเปรียบเทียบอัตราส่วนในงวดปัจจุบันกับในงวดอดีต หรืองวดปัจจุบันกับงวดในอนาคต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการที่จะใช้ข้อมูลจากอัตราส่วนเหล่านั้น

ในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมไอโวลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย เพื่อที่จะได้ผลของการวิเคราะห์ถูกต้อง ขึ้นอยู่กับความถูกต้องของงบการเงินที่บริษัทแต่ละบริษัทส่งมาให้กับกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ ในการคำนวณจะคำนวณโดยการนำเอางบการเงินของบริษัทไอโวลมาคำนวณ แล้วนำอัตราส่วนทางการเงินทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยแยกตามประเภทของการลงทุน การคำนวณหาค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมประจำปี 2519, 2520 และ 2521 โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักแบบสมมูลย์ (Equal-Weighted Average) คือ การหาค่าตัวกลางเลขคณิตจากอัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมไอโวลของประเทศไทย ตัวอย่างการคำนวณอัตราส่วนทุนหมุนเวียน คือ

$$\bar{X}_c = \frac{I}{N} \sum_{i=1}^N \frac{C.A.i.}{C.L.i.}$$

กำหนดให้ \bar{X}_c = ค่าตัวเฉลี่ยของอัตราส่วนทุนหมุนเวียน

C.A.i. = สินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัทไอโวล

C.L.i. = หนี้สินหมุนเวียนของบริษัทไอโวล

N = จำนวนบริษัทไอโวลทั้งหมด

ตารางที่ 22 ตารางแสดงอัตราส่วนทางการเงินเฉลี่ยของอุตสาหกรรมไฮโล่งออก ประจำปี
2519 - 2521

		2519	2520	2521	เฉลี่ย
อัตราส่วนสภาพคล่อง และ อัตราส่วนสมรรถภาพในการดำเนินงาน					
ทุนหมุนเวียน	(เท่า)	0.64	0.82	1.01	0.82
อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้	(เท่า)	8.71	29.52	23.38	20.54
ระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ย	(วัน)	41.00	29.00	54.00	41.00
การหมุนเวียนสินทรัพย์ประจำ	(เท่า)	7.25	2.86	1.40	3.78
อัตราการหมุนเวียนสิน	(เท่า)	0.59	0.92	0.49	0.67
อัตราส่วนหนี้สิน (สภาพเสียง)					
หนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม	(%)	48.79	42.20	32.50	41.16
หนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	(%)	56.46	47.67	33.97	46.03
สมรรถภาพในการจ่ายดอกเบี้ย	(เท่า)	21.51	8.04	92.90	40.82
หนี้สินหมุนเวียนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(%)	319.86	198.82	172.02	230.23
หนี้สินระยะยาวต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(%)	43.08	22.32	11.44	25.61
อัตราส่วนสมรรถภาพในการหากำไร					
กำไรเบื้องต้นต่อค่าขาย	(%)	36.07	30.91	35.94	34.31
ผลตอบแทนจากค่าขาย	(%)	13.88	6.32	22.25	14.15
ผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	(%)	7.96	6.01	7.61	7.19
ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น	(%)	14.25	12.59	16.13	14.32

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของอุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย

1. อัตราส่วนแสดงสภาพคล่องและอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการดำเนินงาน (Liquidity Ratio and Efficiency Ratio or Activity Ratio) อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถของกิจการในการชำระหนี้ระยะสั้น และแสดงถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานทั้งหมดของฝ่ายจัดการ อัตราส่วนที่นำมาวิเคราะห์ประกอบด้วย

1.1 อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratio) อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราส่วนหมุนเวียนในช่วงปี พ.ศ. 2519 - 2521 โดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.64, 0.82 และ 1.01 เท่า ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นไม่สูงนัก และถ้าจะดูจากแนวโน้มในช่วงระยะเวลา 3 ปี อัตราส่วนในการชำระหนี้ระยะสั้นนี้มีแนวโน้มดีขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 - ปี พ.ศ. 2521 แต่สาเหตุที่อุตสาหกรรมนี้มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นไม่ค่อยจะดีนัก เป็นเพราะว่า อุตสาหกรรมประเภทนี้เป็นธุรกิจประเภทให้บริการในการอบและเก็บรักษาสินค้า จึงมิได้มีการดำรงสินค้าคงคลังไว้ในกิจการ จึงเป็นผลทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนในกิจการมีน้อย และลูกหนี้ของธุรกิจก็เป็นลูกหนี้ที่ชำระหนี้เร็ว ซึ่งโดยปกติทั่วไปจะชำระหนี้ไม่เกิน 45 วัน และสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เงินทุนของธุรกิจประเภทนี้ ส่วนใหญ่ได้มาจากหนี้ระยะสั้น ดังนั้นจึงเป็นผลทำให้หนี้สินหมุนเวียนในอุตสาหกรรมมีสูงมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาดูแล้วจะเห็นได้ว่า แนวโน้มของในปีต่อไปจะต้องดีขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.82 เท่า

1.2 อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้ และระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ย (Average Collection Period) อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ และระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บหนี้ ในช่วงปี พ.ศ. 2519 - 2521 เท่ากับ 8.71, 29.52 และ 23.38 เท่า และ 41, 29 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาระยะเวลาในการเก็บหนี้แล้ว แนวโน้มในปี พ.ศ. 2520 ระยะเวลาน้อย แต่ในปี 2521 ค่อนข้างสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากโดยปกติทั่วไป ลูกหนี้ของธุรกิจประเภทนี้จะชำระหนี้ไม่เกิน 45 วัน แต่ในช่วงปลายปี

2521 เป็นช่วงที่อยู่ในระยะเงินฝืด ลูกหนี้โดยทั่วไปไม่สามารถที่จะนำเงินมาชำระตามกำหนดได้ เพราะลูกค้าของธุรกิจประเภทนี้เป็นกิจการธุรกิจส่งออก ซึ่งจะต้องติดต่อกับต่างประเทศ ในการเก็บเงินจากลูกค้าในต่างประเทศจะต้องใช้เวลานาน และเป็นช่วงที่ประเทศไทยอยู่ในช่วงระยะเงินฝืด ธุรกิจส่งออกไม่สามารถที่จะหาเงินมาทดแทนชำระให้กับกิจการไซโลได้ก่อน ดังนั้นจึงเป็นผลให้ระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยในปี 2521 สูงยิ่งขึ้นกว่าปีที่ผ่านมา ๆ มาในอดีต สำหรับระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้เท่ากับ 41 วัน

1.3 อัตราส่วนการหมุนเวียนสินทรัพย์ประจำ (Fixed Assets Turnover)

ในอุตสาหกรรมไซโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ในช่วงปี 2519 - 2521 เท่ากับ 7.25, 2.68 และ 1.40 เท่า ตามลำดับ อัตราส่วนนี้มีแนวโน้มต่ำลงมาตลอด เนื่องจากในปี 2521 กิจการไซโลส่งออกส่วนใหญ่ได้ทำการขยายกำลังการผลิตเพิ่มขึ้น เช่น บริษัทกรุงเทพฯ ออฟฟิศและไซโล บริษัทไทยไซโลและอุตสาหกรรมบริษัทสยามไซโลและออฟฟิศ จึงเป็นผลให้ยังใช้สินทรัพย์ประจำไม่เต็มที่ สำหรับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ประจำโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เท่า

1.4 อัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) ใน

อุตสาหกรรมไซโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมดในช่วงปี 2519 - 2521 เท่ากับ 0.59, 0.92 และ 0.49 เท่า ตามลำดับ แนวโน้มของค่าเฉลี่ยของการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม แสดงได้ว่าในช่วงปี 2521 ต่ำมาก สาเหตุมาจากการขยายการลงทุนดังกล่าวมาแล้ว สำหรับอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ทั้งหมด โดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.67 เท่า

2. อัตราส่วนหนี้สิน (Debt Ratio or Leverage Ratio) เป็นอัตราส่วนวัด

ความสามารถในการก่อหนี้ของอุตสาหกรรมบนไซโลส่งออก อัตราส่วนที่ใช้พิจารณาประกอบด้วย

2.1 อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม (Current Debt to Total

Assets) อุตสาหกรรมไซโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมในช่วงปี 2519 - 2521 ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 48.79, 42.2 และ 32.50 ตามลำดับ มีแนวโน้มต่ำลง เนื่องจากในช่วงปลายปี 2521 เป็นช่วงระยะเงินฝืด หนี้สินหมุนเวียน

ที่จะได้จากธุรกิจอื่นและจากธนาคารได้น้อย จึงเป็นผลให้หนี้สินระยะสั้นของอุตสาหกรรมประเภทนี้ได้น้อยตามไปด้วย และในช่วงระยะปี 2520 - 2521 เป็นช่วงที่อุตสาหกรรมนี้ปลอดภัยนี้ระยะยาวด้วย จึงไม่ทำให้หนี้สินระยะสั้นเป็นภาระต่อธุรกิจมากนัก สำหรับอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 41.16

2.2 อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (Total Debt to Total Assets) อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทยมีอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ในช่วงปี 2519 - 2521 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 56.46, 47.67 และ 33.97 เท่า ตามลำดับ แนวโน้มต่ำลงเรื่อย ๆ สาเหตุจากการไถ่ถอนหนี้สิน งวดสุดท้ายของบริษัทกรุงเทพ อปฟียและไฮโล จำกัด ในช่วงปี 2520 และการลงทุนเพิ่มของบริษัทต่าง ๆ ในช่วงปี 2521 จึงเป็นผลทำให้แนวโน้มของหนี้สินลดต่ำลงเรื่อย ๆ สำหรับอัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 46.03

2.3 อัตราส่วนสมรรถภาพในการจ่ายดอกเบี้ย (Time Interest Earned or Interest Coverage) อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการจ่ายดอกเบี้ยในช่วงปี 2519 - 2521 เท่ากับ 21.51, 8.04 และ 92.90 เท่า ตามลำดับ จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนนี้มีแนวโน้มสูงขึ้น ประกอบกับธุรกิจประเภทนี้ใช้แหล่งเงินทุนระยะสั้นเป็นส่วนใหญ่ มีแหล่งเงินทุนระยะยาวน้อย มีการไถ่ถอนเงินที่ระยะยาวในช่วงปี 2520 ของบริษัทกรุงเทพ อปฟียและไฮโล และมีการลงทุนเพิ่มในช่วงปี 2521 จึงเป็นผลให้แนวโน้มในการจ่ายดอกเบี้ยสูงขึ้นมากในช่วงปี 2521 ธุรกิจประเภทนี้โดยส่วนมากจะไม่ใช้แหล่งเงินทุนระยะยาว จะใช้ระยะสั้นเสียส่วนใหญ่ และใช้เงินกู้ระยะยาวในกรณีเริ่มดำเนินการเท่านั้น สำหรับอัตราส่วนแสดงสมรรถภาพในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยเท่ากับ 40.82 เท่า

2.4 อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Current Debt to Net Worth) อุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในช่วงปี 2519 - 2521 เท่ากับร้อยละ 319.86, 198.82 และ 172.02 ตามลำดับ มีแนวโน้มต่ำลงเรื่อย ๆ เนื่องจากการดำเนินงานของกิจการส่วนใหญ่มีขึ้นเรื่อย ๆ ได้มีการไถ่ถอนหนี้ระยะยาว จึงเป็นผลให้ปลอดภัยระยะยาว และจากอัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า

อุตสาหกรรมนี้ใช้เงินทุนหนี้สินระยะสั้นเป็นส่วนมาก ซึ่งมากกว่าส่วนของเจ้าของมาก โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 230.23

2.5 อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของเจ้าของ (Long-Term Debt to Net Worth) อุตสาหกรรมไซโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย มีอัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของเจ้าของ ในช่วงปี 2519 - 2521 เท่ากับร้อยละ 43.08, 22.32 และ 11.44 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าธุรกิจประเภทนี้ใช้เงินทุนระยะยาวน้อยกว่าเงินทุนระยะสั้นมาก และมีแนวโน้มต่ำลงเรื่อย ๆ เนื่องจากครบกำหนดระยะไถ่ถอนหนี้ระยะยาว ของบริษัท กรุงเทพฯ ออพิซและไซโล จำกัด ในช่วง 2520 และการขยายเงินทุนโดยการลงทุนเพิ่มช่วงปี 2521 จึงเป็นผลให้แนวโน้มยิ่งต่ำลงในปี 2521 สำหรับอัตราส่วนแสดงหนี้สินระยะยาวต่อส่วนของเจ้าของโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 25.61

3. อัตราส่วนสมรรถภาพในการหากำไร (Profitability Ratio) ผู้ลงทุนจะให้ความสนใจในอัตราส่วนนี้ ทั้งนี้เพราะเหตุผลประการหนึ่งของผู้ลงทุน คือ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่ให้ความพอใจสูงสุด อัตราส่วนนี้แสดงถึงผลตอบแทน ประกอบด้วย

3.1 อัตรากำไรเบื้องต้น (Gross Profit Margin) ของอุตสาหกรรมไซโลเพื่อการส่งออกของประเทศไทยในช่วงปี 2519 - 2521 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 36.07, 30.91 และ 35.94 ตามลำดับ ในช่วงปี 2519 - 2520 มีแนวโน้มต่ำลง เป็นผลเนื่องจากผลผลิตทางการเกษตรในช่วงปี 2520 - 2521 ผลผลิตทางการเกษตรดีขึ้น และปริมาณการส่งออกมากขึ้นด้วย ซึ่งเป็นผลให้กำไรเบื้องต้นสูงขึ้น สำหรับอัตราส่วนกำไรเบื้องต้นโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 34.31

3.2 อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย (Net Profit Margin) ของอุตสาหกรรมไซโลส่งออกในช่วง 4 ปี ที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 13.88, 6.32 และ 22.29 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าหลังจากหักค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ออกแล้ว ในช่วงปี 2519 - 2520 มีแนวโน้มต่ำลง แต่ในช่วงปี 2520 - 2521 มีแนวโน้มสูงขึ้น แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจเกี่ยวกับนโยบายในการดำเนินงาน และนโยบายในการตั้งราคาค่าออบและเก็บรักษาเมล็ดพืช สำหรับอัตราส่วนผลตอบแทนจากค่าขายโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 14.15

3.3 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Assets) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์รวม ก่อให้เกิดกำไรในอุตสาหกรรมในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 7.96, 6.01 และ 7.61 ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนในช่วงปี 2519 - 2520 มีแนวโน้มต่ำลง แต่ในช่วงปี 2520 - 2521 กลับมีแนวโน้มสูงขึ้น ซึ่งแสดงถึงประสิทธิภาพและสัมรรถภาพของผู้ดำเนินงานในอุตสาหกรรมนี้ สำหรับค่าเฉลี่ยของ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เท่ากับร้อยละ 7.19

3.4 อัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Net Worth) ของอุตสาหกรรมไฮโลส่งออก ในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 14.25, 12.39 และ 16.13 ตามลำดับ ในช่วงปี 2519 - 2520 มีแนวโน้มต่ำลง แต่ในปี 2520 - 2521 มีแนวโน้มสูงขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้นในปี 2521 เท่ากับร้อยละ 16.13 ซึ่งสูงกว่ากับการนำเงินไปฝากธนาคาร ให้ผลตอบแทนร้อยละ 12.5 เช่นกัน สำหรับอัตราผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น โดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 14.32 สูงกว่าอัตราผลตอบแทนจากธนาคาร

จากการวิเคราะห์อัตราส่วนสัมรรถภาพในการหากำไรดังกล่าวข้างต้น จะแสดงให้เห็นว่า ทั้ง 4 อัตราส่วนที่นำมาวิเคราะห์ในอุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกมีแนวโน้มเหมือนกัน คือ ในช่วงปี 2519 - 2520 มีแนวโน้มผลตอบแทนต่ำลง แต่สำหรับปี 2521 กลับมีแนวโน้มสูงขึ้น จากการสัมภาษณ์และประมวลข้อคิดเห็นต่าง ๆ พอที่จะอธิบายได้ว่า

ผลผลิตทางการเกษตรและปริมาณการส่งออก มีบทบาทต่ออุตสาหกรรมไฮโลเพื่อการส่งออกมาก ผลผลิตทางการเกษตรนี้รวมถึงผลผลิตที่ผลิตได้ในต่างประเทศด้วย ในปีใดผลผลิตภายในประเทศมีมาก ก็จะทำให้ปริมาณการส่งออกมีมาก เมล็ดพืชที่ส่งออกนี้ก็จะผ่านไฮโลส่งออก กิจการไฮโลส่งออกก็จะได้รับผลตอบแทนสูง เช่น ในช่วงปี 2519 และปี 2521 ปริมาณการส่งออกของเมล็ดข้าวโพดเท่ากับ 2.39 และ 3.37 ล้านเมตริกตัน จะได้อัตราส่วนผลตอบแทนจากค่าขายในปี 2519 และปี 2521 เท่ากับร้อยละ 13.88 และ 22.25 แต่ถ้าปีใดเกิดฝนแล้ง ผลผลิตทางการเกษตรมีน้อย ปริมาณการส่งออกก็จะน้อยด้วย เช่น ในช่วงปี 2520

ปริมาณการส่งออกเมล็ดข้าวโพดเท่ากับ 1.54 ล้านเมตริกตัน จะได้อัตราส่วนผลตอบแทนจาก
ค่าขายในปี 2520 เท่ากับร้อยละ 6.32 และผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตได้ในต่างประเทศด้วย
ถ้าต่างประเทศผลิตได้มาก ความต้องการของต่างประเทศก็เพิ่มขึ้น ถ้าผลิตได้น้อย ความต้องการ
ก็ยิ่งมากขึ้น